

17 **15 Éve**

**ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI
LÓGYÓGYÁSZATI KFT.**

Tisztelt Tulajdonosok, Kedves Lószereető Barátaim!

Örömmel értesítem Önöket/értesítelek Benneteket, hogy az *Észak-magyarországi Lóambulancia* az idei évben ünnepli fennállásának **15. évfordulóját!**

Pályafutásunkat 1997-ben kezdtük – akkor még a Népkerti Állatklinika Lóambulanciájaként. 2004-től önállóvá vált lovas tevékenységünk az Észak-magyarországi Lógyógyászati Kft. megalapításával, 2009-re pedig felépült új telephelyünk, a szirmabesenyői Ló Tréning- és Rehabilitációs Központ.

Az eltelt **15 évben több mint 15000 eset** került ellátásra az „egyszerű” ambuláns kezeléssel a szakirányú betegellátásokig (sántaságdiagnosztika, kólikadiagnosztika, kólikás betegek konzervatív kezelése, szaporodásbiológia, mesterséges termékenyítés, versenyfelügyelet).

A megyében elsőként használtunk lovagnál rutinszerűen szaporodásbiológiai ill. orthopédiai célra **ultrahangkészüléket, röntgenkészüléket, endoszkópot.**

Már 7. éve üzemel digitális röntgentechnikánk, mely korábban elérhetetlen részletességű röntgenképek készítésével segíti sántaságdiagnosztikai munkánkat.

Az eltelt évek során sok tulajdonosban barátára, társra leltünk. Sokszor együtt örültünk, neveltünk, felejthetetlen élményekben volt részünk és néha előfordult, hogy együtt is sírtunk.

„Úgy gondolom, csak a ló szeretete és, tisztelete mellett szabad vállalni ezt az életformát, ez adja az alapot ló és ember kapcsolatához.”

(Dallos Gyula)

E neves alkalomból a **2012. évben nagyszabású oltási akcióval** szeretnénk kedveskedni minden régi és új pacienseink gazdáinak, tulajdonosainak.

Ennek során egyrészt **kedvezményes védőoltási árakkal, kedvezményes – védőoltásokhoz kapcsolódó – helyszíni kiszállási költségekkel, valamint bónusz szolgáltatásokkal** szeretnénk kedves pácienseink kedvében járni.

Amennyiben saját pácienseink között köszönhetjük Önöket/köszönhetünk benneteket – ennek feltételei a honlapunkon illetve Facebook oldalunkon egyaránt olvashatók – a kedvezményes védőoltási program mellett, ügyeleti pótdíj mentességgel, valamint kedvezményes vizsgálati ill. műszeres diagnosztikai vizsgálati díjakkal vehető igénybe szolgáltatásaink.

Saját pácienseink részére a védőoltások munkadíjának árából 60%-os (!), a védőoltások során felhasznált készítmények áraiból 20% kedvezményt adunk!

Saját pácienseink részére a védőoltásokhoz kapcsolódó kiszállási díjból kiszállási helyszínenként 3000 Ft kedvezményt adunk!

Saját pácienseink részére ügyeleti időszakban történő sürgősségi hívás esetén (este 8-tól reggel 8-ig, ill. hétvégén és ünnepnapokon) ügyeleti pótdíjat (3000 Ft) nem számítunk fel!

Saját pácienseink részére minden betegvizsgálat vizsgálati díjából 20% kedvezményt adunk!

Saját pácienseink részére minden műszeres diagnosztikai vizsgálat (röntgen, ultrahang, endoszkóp) vizsgálati díjából 25% kedvezményt adunk!

Saját pácienseink közé kerülhet, amennyiben

- lova számára **éves védőoltásait** általunk adatja be, ill. **éves féreghajtó gyógyszereit** tőlünk vásárolja, vagy
- ha egy naptári éven belül **legalább 20 alkalommal** végzünk Önnél szolgáltatást, a 21. alkalomtól, vagy
- ha egy naptári éven belül **legalább 10 alkalommal szavatossági vizsgálatot** végzünk Önnél, a következő bármilyen beavatkozástól, vagy
- ha egy naptári éven belül az Ön által igénybevett szolgáltatások, megvásárolt gyógyszerek értéke **eléri a nettó 1 millió Ft-ot**, a következő alkalomtól

Az akció pontos részletei honlapunkon: www.logyogyasz.hu illetve Facebook oldalunkon olvashatók!

Az állandó is változik...

A természet rendjét nem lehet megerősokolni, miképpen az évszakok változása is állandó: tavasz, nyár, ősz, tél. A ciklikusság az élet minden egyes területén biztosítja a körforgást. *Megújul az, ami tulajdonképpen folyamatosan ugyanaz.* Így van ez lovaink és az őket érintő betegségek esetében is. A szervezetükben és a körülöttük élő kórokozók, élősködők is hasonlóképp viselkednek.

Mit tehet az ember? Követi őket. *Fel kell vennünk a harcot, ha biztonságban szeretnénk tudni lovainkat.* Márpedig kedvenceink teljesítményének fokozása, vagy akár csak megfelelő közérzetük biztosítása érdekében ez elkerülhetetlen.

A megelőzés alappillére...

A fertőző betegségek elleni *vakcinázás*, eredményeképpen védelmet biztosítunk a szervezetnek az adott betegség(ek) ellen anélkül, hogy azokon át kellene esniük.

Mit jelent jól vakcinázni?

Jól vakcinázzuk a lovat, ha ez az állatorvosi szakma szabályainak megfelel, *tényleges védettséget* ad és a tulajdonos számára is a *legoptimálisabb költséget* jelenti.

A vakcinázás csak akkor hatékony, ha *alapimmunizálás* előzte meg.

Annak megválasztását, hogy mikor és mivel oltunk, sok tényező befolyásolja az adott helyzetben és egyednél. *A vakcinázási program megtervezése lóhoz értő állatorvos feladata, pontos betartása a tulajdonos felelőssége*, hiszen aki tapasztalta a fertőző betegségek, romboló, akár maradandó hatásait, az tisztában van vele, hogy:

Megelőzni kifizetődőbb, mint kezelni!

A megtervezett oltási program betartása nélkülözhetetlen a védettség kialakításához, a vakcinák csak akkor biztosítanak megfelelő védelmet, ha azt a használati utasítás előírásai szerint alkalmazzuk. A **beadott oltások pontos regisztrációja és állatorvos által történt igazolása, pecsétjével való hitelesítése**, a hazai és a nemzetközi verseny- és tenyésztési előírások alapfeltétele.

A vakcinák a védettség kialakítását csak abban az esetben garantálják, ha a szállításuk a hűtési lánc megszakítása nélkül történik a beadás pillanatáig! Hőingadozás hatására (felmelegedés, fagyás) a hatékonyság jelentősen romlik, így minden esetben a **vakcinák beszerzését, szállítását is bizzuk állatorvosunkra!**

A nem hivatalos forrásból származó, kétes eredetű vakcinák hatékonysága megkérdőjelezendő!

Mi ellen kell vakcinázni lovainkat?

Számos tényező befolyásolja a szükséges vakcina(ák) megválasztását. Figyelembe kell venni a tartási körülményeket, a hasznosítás módját, a korcsoportokat, a ló értékét és a tulajdonos „pénztárcáját”.

Tekintsük át a legfontosabb fertőző betegségeket, melyek ellen hazánkban engedélyezett vakcina kapható.

Tetanusz

A lovak különösen érzékenyek a tetanusz kórokozója a Clostridium tetani nevű baktérium által kiváltott betegségre, a fertőzések az esetek túlnyomó többségében halálos kimenetelű veszteséget okoznak.

Az említett baktérium a ló trágyájában fordul elő, mely **sebzés alkalmával** (patkolási seb, herélés, baleseti sebzés, bélféreg általi bélfal sérülés, stb.) elszaporodik a sérült területen. A kórokozó a megfelelő környezeti feltételek között (levegőtől elzáródott sebzett terület) **toxint termel**, mely az idegsejtekhez kapcsolódva **izomgörcsöt, bénulást** okoz.

A tulajdonos figyelmét a **külső ingerekre való fokozott reakciókészség**, ijedtség-merevedés, hirtelen összerándulás, merev mozgás, evési-, ivási-, nyelési nehézségek, az állat **merev tartása** (hintalószerű állás, zászlós faroktartás) hívhatja fel.

A beteg állat a legintenzívebb, teljes körű kezelés ellenére is **az esetek túlnyomó hányadában, fatális kimenetelű légzési bénulásban elhullik**.

A megelőzésre egykomponensű és többkomponensű (más betegség elleni védettséget is nyújtó) vakcina egyaránt rendelkezésre áll, melynek használatával **évi egyszeri védőoltással a betegség megelőzhető**.

Lóinfluenza

A lóinfluenza a légzőszerveket megtámadó kifejezetten ragályos, gyorsan terjedő vírusos fertőzés. Az állatok **bágyadtak, lázasak** (42°C) étvágytalanok. Könnyeznek, ornyálkahártyájuk kipirult, orrfolyásukat száraz, mélyről jövő köhögés kíséri. A vírus igen gyorsan 1–5 nap alatt elterjed az istállóban, az összes lovat megbetegítve. Gyakran a betegséget baktériumok kiváltotta másodlagos kórkép súlyosbítja, mely **kezelés hiányában a keheességig fokozódó súlyos és maradandó tüneteket okoz.**

A lóinfluenza cseppfertőzés útján terjedő betegség, ezáltal minden olyan helyen előfordulhat, ahol lovakat csoportosan tartanak, szállítanak, tenyésztnek, versenyztetnek.

Tekintettel arra a veszélyre, melyet a lóinfluenza a lótartásra és a lótenyésztésre jelent az Egészségügyi Világszervezet és a Nemzetközi Állategészségügyi Hivatal ellenőrzési rendszert és ajánlásokat dolgozott ki a betegség elleni védekezés elősegítésére.

A Nemzetközi Lovas Szövetség (FEI) előírja, hogy az általa szervezett hazai és nemzetközi versenyeken minden lovat a jelenleg érvényben lévő előírások szerint 7 havonta lóinfluenza elleni védőoltásban kell részesíteni.

A magyarországi vakcinapiacon lóinfluenza és tetanus elleni kombinált hatóanyagú védőoltás is rendelkezésre áll a megelőzés szolgálatában.

Herpeszvírus fertőzések

A ló herpeszvírus fertőződésének kórokozója leggyakrabban az Equine Herpeszvírus - 1 (EHV-1) és - 4 (EHV-4) típusa lehet. Mindkét szerotípus megtámadja a légzőszerveket, a központi idegrendszert, valamint a magzatot, de eltérő mértékben okoz tüneteket. Megjegyzendő, hogy egyéb herpeszvírusok is okozhatnak lovakban, főként csikókban különböző egyéb betegségeket, viszont ezek jelentősége nem éri el az alábbiakban felsorolt kórképeket.

A légutak megbetegedése: Elsősorban EHV-4 okozza (gyakran csikókban az elválasztás idején), ritkán az EHV-1 is előidézheti. Önmagában a légúti kórkép nem jár komoly veszélyekkel, de gyakran követheti vemhes kancáknál vetelés, ill. bármely lónál idegrendszeri tünet.

Lovak vírusos vetélése: Az EHV-1 okozza, ritkán az EHV-4 is kimutatható. Főként a vemhesség utolsó harmadában következik be a vetelés.

Központi idegrendszeri rendellenességek: A ló elhullásához vezető gerincvelőbénulást kevert fertőzésként az EHV-1 és EHV-4 közösen váltja ki. Az utóbbi években ez a kórkép **a leggyakrabban előforduló fertőző betegség!** Praxisunkban évente több tucatra tehető a herpeszvírusos fertőződés következtében kialakuló gerincvelőelhalás áldozatainak száma. **Ezen betegek – ha a gerincvelőelhalás súlyos – az intenzív gyógykezelés ellenére is csak kis százalékban gyógyulnak meg.** A betegség tipikus tünetei a hátulsó végtag gyengesége, végbélbénulás, farokbénulás, húgyhólyagbénulás, súlyos esetekben a hátulsó végtagok teljes bénulása.

Minden ló ki van téve a fertőzés lehetőségének, hiszen a vírus fertőzött lovak révén, közvetlen érintkezéssel, cseppfertőzés útján történik. Magyarország lóállományának, mintegy 80%-a a harmadik életév eléréséig érintkezésbe kerül a herpeszvírussal. Az egyszer megfertőződött ló élete végéig vírushordozó marad – akkor is, ha a betegség tünetei nem lépnek fel.

A herpeszvírus elleni vakcinázás a vírus és az általa okozott fertőződés jellege miatt akkor működhet elfogadható szinten, ha **az állomány összes egyede védőoltásra kerül, valamint az állomány általános egészségügyi állapota kielégítő.**

A vakcinázás célja:

- minimálisra csökkenteni a vírus szaporodását az egyes lovakban
- csökkenteni a fertőzött lovak vírusürítését, ezáltal megvédeni a lovat az erős vírusürítéssel szemben
- az állomány védőoltásával csökkenteni a vad vírus állományon belüli folyamatos passzálódását

Ahhoz, hogy a megfelelő immunvédelem fenntartható legyen, **a védőoltásokat 3–4 havonta meg kell ismétetni, a vemhes kancákat a vemhességük alatt legalább 3-szor oltásban kell részesíteni.**

Veszetség

A kórokozó a **veszett állat harapása útján** terjed. A sebzett területről a vírus az idegpályákon keresztül jut a központi idegrendszerbe, ahol elszaporodik, majd a nyálmirigybe kerül, ahonnan a beteg állat nyálával ürül és harapás útján, újra fertőz. A veszett lovat a harapás helyén viszketés kínozza, kapar a patájával és rágni kezdi a boksiban található tárgyakat. A kólikaszerű jelenségek mellett megfigyelhető az emberekkel és az állatokkal szembeni agresszivitás is. Garatbénulás és erőteljes nyálzást az egész testre kiterjedő rángások kísérhetik. Előfordulhat, hogy a megbetegedett ló nem mutat nyugtalanságot, csak a fejét lógatva hintázik, feláll, lefekszik. Az állat 4-5 nap elteltével elpusztul.

A veszetség bejelentési kötelezettség alá tartozó betegség, amelynél az állat kezelése tilos!

A betegség gyanúja esetén a helyzettől függően a hatóság különböző intézkedéseket rendel el (karantén, a beteg ló leölése, a lóállomány kötelező oltása, valamennyi az adott lóval érintkező ember sorozatoltása). A veszetség elleni vakcinázás olcsó és egy éven át ad védettséget. A **védőoltás beadatása közegészségügyi jelentőséggel bír**, hiszen ha veszetség ellen oltott ló okoz sérülést – pl. megharap egy kisgyereket egy rosszul átnyújtott alma miatt – a sérülést elszenvedő gyermek egyrészt egészségügyileg is biztonságban van, másrészt igazgatási intézkedések sem sújtják. A **lótulajdonos egyértelmű felelőssége ezen közegészségügyi kockázat csökkentése** a beadatott védőoltás által.

A veszetség emberre is életveszélyes, ezért az emberek és az állatok védelmében egyaránt ajánlott a lovakat évente a betegség ellen beoltatni!

Nyugat-nílusi láz (West Nile Virus)

A vírust *szúnyogok terjesztik*, de elsősorban madarakban, lovakban és emberekben okozhat megbetegedést, melynek tünetei megnyilvánulhatnak enyhe lázban, de *súlyos idegrendszeri* bántalmakban is. Fontos kihangsúlyozni, hogy az emlősök (pl. lovak, emberek) a vírusnak alkalmi gazdái, a fertőzött lovak nem jelentenek veszélyt sem istálló társaikra, sem az emberekre. A Nyugat-nílusi vírus okozta megbetegedések késő nyáron, kora ősszel jelentkeznek (augusztus-november között), különféle idegrendszeri tünetekkel, melyeket néhány esetben lázas állapot előz meg. A vírus által okozott idegrendszeri megbetegedés tünetei lehetnek: bizonytalan egyensúly, gyengeség, elfekvés, izomremegés, merevség, túlérzékenység, a viselkedés megváltozása vagy bizonyos agyvelői idegek (pl. arcideg) bénulása. A betegség tünetei hasonlóak a herpeszvírus által kiváltott idegrendszeri tünetekhez, a túlélési arány valamivel jobb, de mindenképpen a súlyos következményekkel járó fertőző betegségek közé tartozik a kórkép.

A betegség elleni *vakcinával történő évente kétszeri védőoltással* a kórkép megelőzhető.

Lovak férgessége

A lovak belső élősködői közé tartoznak a leggyakrabban előforduló különböző **fonál- és orsóférgesek**, a **galandférgesek** valamint a gyomor nyálkahártyáján élősködő lóbagócs légy lárvái.

A **fertőződés szájon át történik a féregpeték felvételével** a legelőn, karámban, az istállóban, szennyezett földdel, alommal, trágyával. A peték a béltraktusba kerülve fejlődési cikluson mennek keresztül, eredményeképpen a kifejlett férgek újabb petéket bocsátanak az állat trágyájával a környezetbe.

A lovak belső parazitáinak kártétele részben abból adódik, hogy nagyszámú jelenlétük esetén **a ló kondíciója romlik, szőrzete fénytelennek válik, kórosan lesoványodik**. A férgek súlyos fertőzöttség esetén csikóknál a bél üregét is elzárhatják, amely következményes kólikába torkolhat. Egyes féregtípusok, fejlődésük során a **tüdőt is károsítják**, gyakran ennek az az eredménye, hogy a csikóknál köhögés jelentkezik, amely a kezelés ellenére sem gyógyul, majd bizonyos idő elteltével magától megszűnik. Ha a parazitás fertőzöttség súlyos volt, akkor ez a maradandó tüdőkárosodás a későbbiekben a tüdő kapacitását csökkentheti. A legsúlyosabb károsító hatást **egy fonálféreg lárvák okozzák, amelyek a bélfalat ill. az erek belső felszínét (!) károsítják, ezzel enyhe esetben „csak” bélgyulladást, komolyabb esetben bélfalelhalást, érelzáródást – ezáltal gyógyíthatatlan kóroktanú kólikás tüneteket** okozva.

A féreghajtás, ugyanúgy, ahogy a vakcinázás is, csak a programszerűen és rendszeresen végrehajtva lesz hatékony! A férgek rövid fejlődési ciklusa miatt ezt 3-4 havonta állományszinten el kell végezni!

Szem előtt kell tartani, néhány szabályt:

- a fertőzést mindig a féregtípus ellen **hatékony szerrel** kell kezelni.
- vegyes fertőzöttség esetén **széles spektrumú készítményt** kell használni.
- az előírt hatékony **dózist be kell tartani**
- valamennyi **egy helyen tartott lovat egyszerre** kell kezelni.
- **legelőváltás a féreghajtással egy időben** történjen
- **új egyedek** féreghajtása, elkülönítése szükséges
- féreghajtást követő **higiéniai fertőtlenítés** végrehajtása nélkülözhetetlen
- állományra szabott éves **protokoll** kidolgozása.

A rendszeresen végzett féreghajtás a lovak megfelelő ellenállóképességének és teljesítőképességének elengedhetetlen feltétele!

**ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI
LÓGYÓGYÁSZATI KFT.
KÖZPONTI IRODA**

3529 MISKOLC,
LÉVAY J. U. 1

**LÓ TRÉNING- ÉS REHABILITÁCIÓS KÖZPONT
ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI LÓAMBULANCIA
MOBIL DIAGNOSZTIKAI ÉS SÜRGŐSSÉGI EGYSÉG**

3711 SZIRMABESENYŐ,
KIRÁLYVÖLGY, HRSZ.: 0129/80

DR. SZEGHŐ ZSOLT

+36-30-3327888

DR. LOVAS ANDREA

+36-30-3337888

0-24 ÓRÁIG ELŐZETES EGYEZTETÉS UTÁNI!

www.logyogyasz.hu

